

Roma sut'inchawayta sayachin - Pusaq yupayniyuq

Aqopaq allpapatasqan simi: Laodiceayuk Adventismopi profétic cheqaq kayta qhispichisqa kasqan rejecciónnin

Jeff Pippenger
2024-08-18

Qhipa qillqapiqa Jesuspa kay siminkunata willarqanchik.

Llulla profetakunamanta allinta cuidakuychik, paykunaqa ovejakunapa p'achallanpi qankunaman hamunku, ichaqa ukhunpiqa mikhuq atoqkuna kanku. Ruruyninkunawanmi paykunata reqsinqichik. ¿Kashakunamanta uvasta pallankuchu, ichaqa cardokunamantataq higos-ta? Chay hinallataq sapa allin sach'aqa allin ruruta aparin; ichaqa millay sach'aqa mana allin rurutan aparin. Allin sach'aqa mana atinchu mana allin ruruta apariyta, nitaq millay sach'aqa atinchu allin ruruta apariyta. Sapa sach'a mana allin ruruta apaqqa kuchusqa kan, ninamanraq wikch'usqa. Chayraykun ruruyninkunawan paykunata reqsinqichik. Manam llapa ñoqaman “Señor, Señor” niqkunaqa hanaq pacha qhapaq suyuman haykunqachu, aswanpas hanaq pachapi kaq Taytappa munayninta ruwaqmi. Achkha runakunan chay p'unchaypi ñoqata ninqaku: “Señor, Señor, ¿manachu sutyikiapi willarakurqayku? ¿manachu sutyikiapi supaykunata qarqorqayku? ¿manachu sutyikiapi achkha musphay ruwaykunata ruwarqayku?” Chaymantataq paykunaman sut'ita nisaq: “Manam hayk'aqpas qankunata reqsirqanichu. Ñoqamanta anchhuriychik, qankuna mana allin ruwayta ruwaqkuna.” Chayrayku pipas kay nisqaykunata uyarispa hunt'aqqa, qaqqa patapi wasinta sayachiq yuyaysapa runamanmi rikch'achisqa kanqa. Para uraykamurqa, mayukuna lloqsimurqaku, wayrakuna wayramurqaku, chay wasita maqamurqaku; ichaqa manam urmarqachu, qaqqa patapin sayasqa karqa. Hinallataq sapa kay nisqaykunata uyarispa mana hunt'aqqa, aqu patapi wasinta sayachiq mana yuyayniyuq runamanmi rikch'achisqa kanqa. Para uraykamurqa, mayukuna lloqsimurqaku, wayrakuna wayramurqaku, chay wasita maqamurqaku; paytaq urmarqa, ancha hatunmi urmaynin karqa. Mateo 7:15–27.

1863 watapi hatarirqosqankuna rikuchin Laodiceapi Qanchis p'unchaw Adventismomanta qallariyta llulla cimientota rumiq allpapi sayachispa. Chaqi allpaqa saqra Satanaspa yachachikuynin pluralismomanta rikch'akuqmi, wiñay cheqaq kaypa Roca-ninman contrastaq. Wiñay cheqaq kayqa iskay testigokunapi takyasqami; chaymanta, Habacucpa iskay sagrado chartankunapi rikuchisqa cheqaqkuna, Adventismomanta pisillamanta pisillamanta saqisqa kaqkunaqa, Bibliamanta hurqusqami, hinaspa Profeciapa Espíritu-ninwan takyachisqa. Chay cheqaqkunaqa wiñay cheqaqmi.

Awqaqaqqaqqa panaykunaq, panikunaq yuyayninkuta pantachiyta maskhan kay qhipa p'unchaykunapi huk llaqtata sayarichinapaq ruraymanta. Paypa llullakuy yachachisqankunaqa ruran kay pacha pachaq manchaykunamanta, chaymantaq kay horaq ruranakunamanta yuyaykunata karunchanapaq. Mana ancha chaninnaq hina reqsunku chay k'anchayta,

mayqintachus Cristo hanaq pachamanta Juanman hamuspa qun Sapaq runankunapaq. Yachachinku ñawpaqpi kashaq rikch'akuykunaqa mana hina ancha importanqachu, sapaq atención nisqata chaskinankupaq. Mana imatapas valiqta ruranku hanaq pachaqmanta hamuq cheqaq kayta, hinaspataq Diospa llaqtanta suwaqkunku ñawpaq experiencia-ninkumanta, rantinpi qospa huk llulla ciencia-ta. “Kayhinan Señor nin: Ñankunapi sayariychik, qhawariychik, tapukuychik ñawpaq ñankunamanta maypichus allin ñan kashan; chaypi puriychik.” [Jeremías 6:16.]

“Ama pipas qespichinapaq mana maskhachunchu ñoqanchik iñiykupa cimientonkunata llik'ipayta,—chay cimientokunaqa llamk'ayniykupa qallariyninpi churakusqakuna karqan, Diospa Siminta mañakuywan yachaychaspa hinaspa revelacionwan. Kay cimientokunapiqa pichqa chunka watamanta aswanñam hatarichispa hamushanchik. Runakuna yuyaymanchayta atinkuman musuq ñanta tariyusqankuta, churakusqa kaqmantapas aswan kallpayoq cimientota churayta atisqankuta; ichaqa kayqa hatun pantasqaymi. ‘Manam pipas huk cimientotachu churayta atin, ña churakusqa kaqmantaqa.’ [1 Corinthians 3:11.] Ñawpaq pachakunapiqa askhaq runakunan musuq iñiyta hatarichiyta munarqanku, musuq kamachiynkunata sayarichiyta; ichaqa hayka unaytaq ruwasqanku sayarqan? Utaqmi usqhaylla urmarqan; manam Roca patapichu cimientakusqa karqan.” Testimonies, volume 8, 296–297.

2001 wata, setyembre 11 p'unchay chayamuspankama, Santo Espírituq paraqninpas chayamurqan.

“Qhepa parachamqa Diospa llaqtanman urmamunqa. Huk atiyniyoq angelninmi hanaq pachatamanta uraykamunqa, hinaspan llapa kay pachapas k'anchasqa kanqa paypa hatun k'anchariyninwan.” Review and Herald, April 21, 1891.

Diospa llawllan tupayninwan New York llaqtapi hatun wasi rurasqakuna urmachisqa kaptin, qhipa paraqa ch'iqichiyta qallarisqa. 2001 wata, septiembre killapa 11 p'unchawnin chayamuchkaptin, papal kamachiynkunapa yaku punkunkuna kicharisqa karqan.

“Kay pachapi mana allin ruwaykuna atipaykuptin, Protestante iglesiakuna, ‘Kayta nin Señor’ nisqata qispichisqankurayku, musphay hina sasachakuyman chayankaku. Paykunaqa pachapaq tikrasqa kankaku. Diosmanta rakisqa kasqankupi, llullakuyta hinaspa Diosmanta kutirikuyta suyupa kamachinman tukuchiyta maskhankaku. Hallp'api kamachiynkunata kallpachankaku kamachiynkunata rurachinankupaq, huchayoq runapa chinkasqa atiyta kutichinankupaq; paymi Diospa templonpi tiyashan, kikinta Dios kasqanta rikuchispa. Roma Católicapa yachachikuyninkuna estadopa amachakuynin uraman apasqa kanqa. Bibliapa cheqaq nisqan protestanqa manaña much'asqa kanqachu, Diospa kamachisqanman mana kawsayninkupa kamachin hina hap'iqkunarayku.” Review and Herald, December 21, 1897.

Ley Patriot Act nisqanmi qallariyninta señalan, romano católico yachachiynkunapa kamachisqa prinsipionkunata amachaypa; chaymi progresivamenteta apamun utqayllam hamuq domingo kamachiman. 11 septiembre 2001 p'unchawpi, tawa wayrakuna, kinsa kaq ay! nisqapi Islamta representan, wayrayta qallariyku.

“Angelkunaqa tawa wayrakunata hark'achkanku, chayqa rikuchisqa kachkan huk phiñasqa caballo hina, cacharichikuyta maskhaspa, tukuy kay pachapa ñawpaqninman phawayta

munaspa, puriyinpi wañuchiytawan chinkachiytawan apamuspa.

«¿Wiñay pacha kayman yaykuy patapiña puñusunchikchu? ¿Chullallaña, chiri sonqoyoq, wañusqa hina kasunchikchu? ¡Ay!, munaymanmi iglesiakunanchikpi Diospa Espirituyninwan samayninwanpas llaqtanman phukusqa kanman, paykuna chakinkumanta sayarispa kawsanankupaq. Rikuyta munanchikmi ñanqa k'ichki kasqanta, punkuqa llaqla kasqanta. Ichaqa chay llaqla punkuta pasaspanchik, anchuyninqa mana tupuyoqmi.» Manuscript Releases, volumen 20, 217.

Paray, wayra, unu llulluyninwan chayamurqan 11 septiembre 2001 watapi, hinaspata Laodicea nisqa Qanchis punchaw Adventista iglesiata pruebaykurqan, imaynatachus judíokuna Cristopa bautismonpi pruebaykusqa karqanku, hinallataq Protestantekuna 11 agosto 1840 p'unchawmanta qallarispa pruebaykusqa karqanku. Chay p'unchawmanta pacha, 18 julio 2020 p'unchawpi hatariq mana kasukuy willakuykama, Laodicea nisqa Qanchis punchaw Adventista wasi astawan astawan urmayta qallarín, imaynatachus judíokunapa templon cruz ñawpaqpi ch'usaq, saqisqa kananpaq rimarisqa karqan hinallataq, hinaspata imaynatachus Protestantekuna 19 abril 1844 ñawpaq llakikuypi apostata Protestantismoman tikrarqanku hina.

Kimsa angelpa Laodicea kuyuyñinmi chaymanta qhepa tukukuynin pruebayuq rurayninman haykurqan; hinaspataq, 2001 watapi septiembre 11 p'unchaypi qallarisqa pruebay hinallataq, vírgenes nisqakunaqa machu ñankunaman kutimunankupaq waqyasqa karqanku, chay ñankunaqa manam ñawpaq ñawpaq kaq sutinchaykuna Millaritakunaq kuyuyñinllapachu karqan, mayqinchus hukñiqin chaymanta iskayñiqin angelkunapaq karqan, aswanpas kimsa angelpa kuyuyñinpa ñawpaq sutinchaykuna karqan.

Chay kallpawan pantasqa llullakuypa contexto ukhupi, chay sayayniyuq cheqaq-kunata mana chaskiypa unanchanqa Pabloa iskay Tesalonicensespi qillqasqan willakuymi. Chay willakuymi Danielpa librupi “sapa p'unchay” nisqawan unanchasqa, imaraykuchus Tesalonicenses qillqapi kaq pasajemanta William Miller hamuspa yacharqa Danielpa librupi “sapa p'unchay” nisqaqa pagano Roma kasqanta.

Qillqasqa librokuna kan Danielpaq qelqenpi “sapa p'unchawta” nisqapa ima kasqanta rimariq. Aswan achkhaqa pantasqañam, ichaqa huk Adventista teólogo allinta chayta sut'inchasqanmanta huk qelqata qhawayta munanki chayqa, tarinkiman The Mystery of the Daily, John W. Peterspa qelqasqanta. Kay qelqapiqa mana munanichu “sapa p'unchawta” nisqapa chay rakhuyñinta rimanayta. Huk kutiqa huknin librokunapas kanmi “pitaq, imataq, imaraykutaq” nisqakunapa historianta qhawariq, imaynatas qhapaqla “sapa p'unchawta” nisqapa llulla qhawasqanqa tukuyhinam Laodicea nisqa Qanchis Punchaw Adventista kasqapi sayarichisqa karqa.

“sapa punchaw” nisqaman tikrasqa hebreo simipa sut'inchasqan, hinallataq “sapa punchaw” nisqapa kallpachakuq qallarikuq cheqa chiqaq yachachiykunata contra hatariquq qispichisqa mana kasqankumanta willakuy, 1901 watapi kuskanmanta qallarirqanmi; chayqa kutin-kutin Habacucpa Tablaspi rikuchisqa kashan, chaymantaq Danielpa libromanta qayna qillqasqakunapipas.

Kay qillqapiqa “sapa p’unchaw” nisqapa yuyaynin-ta Roma sutiuyuqta qhesachisqa unanchawan tinkisqa profetico kasqankunallapi churayta munani. Pipas cheqaqtapuni Ellen Whitepa qillqasqankunapa kamachikuyninta chaskiqkunaqa, kay qatiqta ñawirispalla yachanankupaqmi imaqa “sapa p’unchaw” nisqapa cheqaq entiendenqa kasqanta.

“Chaymantaqa rikurqani ‘Sapa p’unchay’ nisqaman hina, ‘sacrificio’ simiqa runapa yachayninwan yapasqa kasqanta, hinaspataq mana qillqasqa qillqaman pertenesqanta; hinaspa Señorqa paymanta allin qhawariyta qorqan juicio pacha waqaychayta willaqkunaman. Hukllachasqa kay karqa, 1844 watamanta ñawpaqta, yaqha llapallanmi ‘Sapa p’unchay’ nisqapa allin qhawariyninpi hukllachasqa karqanku; ichaqa 1844 watamanta pacha, pantaypi, huk qhawariykunata chaskirqanku, hinaspataq tutayaywan pantaypas qatiqnin karqan.” Review and Herald, November 1, 1850.

William Millerpa “sapa p’unchaymanta” yuyayninta mana chaskiyqa, kuskallataqmi Ellen Whitepa qillqasqanpa autoridadninta mana chaskiy kani; payqa rikurqanmi “Señorqa chayta allin qhawayninta qorqan juiciopa horanmanta waqyakuyta willaqkunaman” nispa. Hinallataqmi payman rikuchisqa karqan, “sapa p’unchaymanta” huk qhawaykunataq ruwasqanku “laqhatawan pantaytawan”, chaykunaqa mana Cristopa kayninpa señalkunanachu. Millerqa “sapa p’unchayta” Roma pagana kasqanta reqsirqan iskay kaq Tesalonicenses qillqata yachakuspan.

“Ñawpaqman ñawirispas, mana tariyanichu huk kaqtachu maypichus chay [sapa p’unchayta] rikurqanman, aswanqa Danielpillas. Chaymantataq [huk concordanciapa yanapayninwan] chaywan kuskachasqa simikunata hap’irqani: ‘qichuy;’ payqa qichunqa sapa p’unchayta; ‘sapa p’unchay qichusqa kasqan p’unchaymanta,’ hukkunapas. Ñawpaqman ñawirispas, yuyarirqani mana ima k’anchaytapas tariymanichu chay qillqapi; qhipamanmi chayarqani 2 Tesalonicenses 2:7, 8-man. ‘Mana allin kaypa pakasqa misterionñamña llamk’ashan; ichaqa kunan hark’aq kaqqa hark’anqaraqmi, ñanmantataq horqosqa kanan kama, chaymantataq mana allin runaqa rikuchisqa kanqa,’ hukkunapas. Chay qillqaman chayasqaypi, ay, ancha sut’i, ancha hatun k’anchayniyuqmi cheqaq kaq rikurirqan! Chaypin kashan! Chaymi sapa p’unchayqa! Allin, kunanqa, ¿imataq Pablo nin ‘kunan hark’aq kaq’ nisqawan, utaq hark’aqwan? ‘Huchayoq runa’ nisqawan, ‘mana allin kaq’ nisqawampas, Papakuymi niyta munan. Allin, ¿imataq Papakuyta hark’an mana rikuchisqa kananpaq? Arí, Paganismom; chayqa, ‘sapa p’unchay’ nisqaqa Paganismota niyta munanmi.” —William Miller, Second Advent Manual, página 66.” Advent Review and Sabbath Herald, 6 enero, 1853.

Qhipamanqa, Laodiceayuk Adventismoqa churarqanmi waqllachiypi Miller-man qusqan cheqaq yachayta, hinallataq juiciopa pachan qayayta qawaqkunaman qusqanta, apostata protestantismopa pantasqa yuyayninrayku, mayqinchus ninqa “sapa punchaw” nisqaqa Cristopa santuarionpi ministerionta rikuchisqanta. Chay yachayqa mana allinchu achka nisqakunapi; ichaqa manam pantasqa kasqallachu, aswanpas ninmi supaymanta huk unanchaqa Cristomanta huk unanchasqa kasqanta.

“Chhaynaqa, dragón nisqa, ñawpaqtaqa, Satanasta rikuchin, ichaqa iskay kaq yuyaypiqa, pagano Romapa unanchaqninmi.” The Great Controversy, 439.

Millerqa “sapak” nisqaqta reqsirqa Roma pagana kasqanta, dragonta; ichaqa Laodicea Adventismom chaskirqa urmasqa Protestantismomanta yuyayta, chayqa Cristopa hanaq pacha santuariopi ministerionta reqsichisqanta. “Sapak” nisqapa Millerpa reqsichisqanta, Roma pagana kasqanmanta, mana chaskiyqa, iskaynin sagrado qillqasqa tablakunapi rikuchisqa cheqaqta mana chaskiytam reqsichin; chay tablakunaqa Habacuc iskay kaq capítulo hunt’asqanm karqan. Chayrayku, chayqa huk qallariy cheqaqta mana chaskiymin, imayna Levítico iskay chunka suqta kaqpi qanchis kutikuna mana chaskisqa karqan hina.

“sapa p’unchayllapi” nisqa, pagano Roma-ta rikuchisqanta cheqaqta mana chaskiyqa, Adventismoq cimientonkunata chaymanta Profecía Espíritu-ninpa atiy kamachikuyninta mana chaskiymin. Satanaspas huk símbolo-ninta Cristopa símbolo-nin hina reqsichiyqa, Cristopa ruwasqan llank’ayta Satanaspas ruwasqan llank’ay hina reqsichiywan kikin parallelonmi.

“Cristota chaskispa, judiokuna mana pampachanakuy atiy huchata ruraraqanku; hinaspataq, kuyapayakuypa waqyayninta mana chaskispa, noqanchikpas chayllataq pantayman urmayta atisun. Kawsaypa Kamachiqninta insultota qorqanchik, hinaspataq payta p’enqayman churanchik Satanaspas sinagoganpa ñawpaqenpi, hanaq pacha tukuy unibersopa ñawpaqenpipas, paypa kachamusqan willaqninkunata uyariyta mana munaspa, aswanqa Satanaspas rantin runankunata uyarispa, pikunachus alma-ta Cristomanta karunchayta munanku. Kayta rurasqankamaqa, manan ima suyayniyuqchu tarinman nitaq pampachayta, hinaspataq tukukuypi Dioswan allinyakuyta munaytapas llapanmanta chinkachinqa.” The Desire of Ages, 324.

Laodiceayuk Adventismom “sapa p’unchawta” hinaspa qanchis kuti tiempokunata ima nisqankuta yachaypa hatun qallarinta mana chaskispaqa, manam Espíritu de Profecía autoridadninta, nitaq cimientonkunatapas chaskirqankuchu, aswanpas William Millerpa ruwasqantaqa chinkachirqanku; paymi ángel Gabrielwan huk ángelkunawan pusasqa karqa chay entendimientokunaman chayanampaq.

Diosqa angelninta kacharkan, huk chakra llamkaq runapa sonqonman kuyuchinampaq, payqa Bibliata mana creenqachu karqa, hinaspa profeciakunata maskhanampaq pusanampaq. Diospa angelkuna kutin kutin watukuq chay akllasqa runata, yuyayninta pusanampaq hinaspa Diospa llaqtanpaq wiñaymanta tutayaq profeciakunata entiendenampaq kicharinampaq. Chaymanmi qosqa karqa cheqaq kaypa watun qallariynin, hinaspataq pusasqa karqa t’inkikuna qhipanta qhipanta maskhanampaq, chaymanta Diospa Simi nirqanta musphaywan admiraciónwan qhawarinankama. Chaypi rikurqa huk hunt’asqa cheqaq kaypa watunta. Chay Simi, mana Diospa samayninwan qelqasqa kasqanta yupaychasqan, kunanqa qhawayninpa ñawpaqenpi kicharikurqa sumaq kaynintawan hatun k’anchaynintawan. Rikurqataqmi huk parte Escrituraq huknin parteta sut’inchaykuchkan, hinaspa huk pasajeta mana entiendenampaq wisq’asqa kaptin, Simipa huknin partinpi tarikurqa chayta sut’inchaqta. Diospa sagrado Siminta qhawarirqa kusikuywan, aswan ukhu respetowan manchakuy admirasqawan ima. Early Writings, 230.

“Paypa angelnin” nisqaqa rimaymi, chaywanmi angel Gabrielta reqsichin.

Angelpa siminkuna, “Ñuqam Gabriel kani, Diospa qayllanpi sayaq,” nisqan, qawachin hanaq pacha kurkuna chawpipi ancha hatun yupaychasqa kasqanta. Danielman willakuywan hamuspanmi nirqan: “Kaykunapi yanapaqniypiqa mana pipas kanchu, aswanqa Miguella [Cristo], qankunapa kamachiqniykichik,” nispá. Daniel 10:21. Gabrielmantaqa Salvadorqa Apocalipsispi rimarin, nispá: “Paymi kachamurqan, hinaspan angelninwan señaspa reqsichirqan sirviqnin Juantaman.” Apocalipsis 1:1. El Deseado de Todas las Gentes, 99.

Satanap simbolonta Cristopa simbolon kasqan riqsichiyqa mana pampachay atiy huchaman kaq paralelollachu, aswanpas mana pampachay atiy huchaqa Cristoq kachamusqan willakuqkunata qhespichaspa mana chaskiywanmi tinkisqa kachkan. Chayhinaqa “sapa p’unchaw” nisqaqa mana pampachay atiy huchap simbolon tukupun, hinaspa “akllasqa” runa, William Miller, chay cheqaq kaq yachayman allinta pusasqa kasqanta entiendespa, chaymanta qhipaman chay cheqaq kaq mana chaskisqa kaptin, chayqa chiqapta iskay kaq Tesalonicensesmanmi tupapun, mayqenqaqa kikin Escritura pasajemi kachkan maypichus Miller tarisqanta rurasqa karqa. Chay cheqaq kaqta mana chaskiyqa cheqaq kaqta mana munasqaykiq pruebanmi, hinaspa chay hatariyqa Santo Espirituta qichuspa, Satanap mana ch’uyanchasqa espiritunta qusqa kayta rurapun, chaytan Pablo sinchi pantachiy nispá sutichan.

Hinallataqmi, “llaqtayki runakunamanta suwa runakuna”, paykunaa “rikuyta sayachinku”, chayhinallataq “sapa p’unchaw” nisqapas pagano Romaq unanchanmi. Iskay Tesalonicensespa contexto-ninpi, Pablo yachachin iskay kapitulopi willakuyta mana chaskisqankuqa chay hina ruraqkunaa cheqaq kayta mana munakusqankumanta qhawachisqanmi. Cheqaq kayta, kapitulopi rikuchisqata, mana munakusqankurayku, sinchi pantachikuyta chaskinku.

Llapa profetakunaa qhepa p’unchaykunamantam rimashanku, hinaspataq kay qillqapi ñawpaqmanta inspiradu pasajekunaa reqsichinku atipaq pantachikuyqa chayamunanta cheqaqta mana munakuqkunaman Santo Espíritu taqyasqa kachkaptin. Huk claseqa aceiteta chaskishan, huk claseñataq atipaq pantachikuyta chaskishan.

Espíritu Santoqa hich’akun historiapaq uk tiempopi, Espíritu Santoqa qechusqa kashan chaykunamanta, yachaypa yapakusqanta mana chaskiqkunamanta, mayqen yachaypas kicharisqa kashan iskay pruebakuy tiempokunapi, sellasqa tiempoqpi, septiembre 11, 2001 p’unchawmanta qhipaman hamuq Domingo kamachikuykama. Ñawpaq pasajeta yapamanta nispá:

“Qhepa p’unchaykunaman uray qhawarispa, chay kikin mana tukukuq atiyniyuq kallpa kayhinata willan, pikunamanta ‘cheqaq kaqta munaspaqa mana chaskirqankuchu, qispichisqa kanankupaq,’ nispá: ‘Kayrayku Diosqa sinchi pantachiyta paykunaman kachamunqa, llullata iñinankupaq: llapa paykuna cheqaq kaqta mana iñispa, mana allin ruraypi kusikusqankurayku, huchachasqa kanankupaq.’ Paypa Simi yachachikuykunata paykuna qhisnichispa mana chaskiptinkuqa, Diosqa Espiritunta qichun, hinaspa paykuna munasqanku llullachikuykunaman saqiykun.” Early Writings, 46.

Sapa siq’imanta siq’iman, Daniel yachachin, qhepa p’unchaykunapiqa llaqtaykimanta suwakunaa, (Roma nisqap unanchaqqin) muskhayninta sayarichinankuta. Suwakunaa hinallataq “sapa p’unchay” nisqawan rikuchisqa kanku. Salomón yachachin, qhepa p’unchaykunapi mana

muskhayninyoqkunaqa wañunankuta, chayqa q'ala kashaqtin. Q'ala rurasqa kayqa Laodicea runa kaymi, Laodicea runataq mana yuyayniyoq sipas virginmi.

“Mana yuraq millay yuyayniyuq sipaskunawan rikuchisqa Iglesiapa kayninqa, Laodicea nisqa kaynin hinallataq rimarisqa kachkan.” Review and Herald, August 19, 1890.

Chaupi Tuta Qapariy willakuy chayamunan pachapi mana yuyayniyuq sipas virgen kasqa kayqa, Juanpa Apocalipsis chunka suqta kaq capítulo nisqanpi qillqasqanman hina rikuchiyaqmi: “q'ala kacharisqa kayniykupa p'enqaynin.” Juanpa yuyaychakuynin suqta kaq plaga nisqapiqa kimsa hukllachasqa tinkuymanta rimashan: dragónmanta, bestiamanta, llulla profetamanta; paykunaqa 1989 watamantapacha kay pachata Armagedónman pusay proceso nisqapi kashanku.

Pablopá willakuynin Iska Kaq Tesalonikaman qillqapiqa manam sasanchu Danielpa rikuchisqanman hina paganu Romam “sapa p'unchaypaq” nisqawan sut'inchasqa kasqanmanta rimaylla, aswanpas chay kapituluqa paganu Romapa papal Romawan kasqan tinkuyninmantaqa kallpachkan. Paganu Roma hark'arqunmi (qhepachinmi) huchayoq runata kay pachapa tiyananman mana chayamunanpaq 538 watapi. Hukllaña paganu Roma qichusqa kaptinmi, chaymanta “mana allin ruwaypa pakasqa yachaynin,” “chay mana allin runa,” Roma llaqtapa papanninqa, rikuchisqa kan. Chay kapitulupeqa Pabluqa paganu Roma hinallataq papal Roma ukhupi huk sut'i profetiku tinkuynintam reqsichin. Chay kapitulu yachachisqanta mana chaskiyqa cheqaq kayta mana chaskiy, hinallataq sinchi pantasqa yuyayta chaskiy.

Ama pipas ima ñanwanpas ama qamkunata llullachichunchu: chay p'unchayqa manam hamunqachu, ñawpaqta huk hatun sapaqchasqa, wiñay k'uchuy chinkayman urmay hamuspa, hinaspa hucha runa rikuchisqa kanankama, chinkaypa churin; paymi tukuy Dios nisqapa contran sayarin, tukuy yupaychasqa kaqpa patanman hoqarikun, chayhinaqa Dios hina Diospa templonpi tiyaykuspa, kikinta Dios kasqanta rikuchin. ¿Manachu yuyarinkichis, qamkunawanraq kashaspay chaykunata nisqayta? Kunanqa yachankichismi imatachus hark'achkan, paypa pachanpi rikuchisqa kananpaq. Mana allin kaypa pakasqa kaqninqa ñam llank'achkanña; ichaqa kunan hark'achkaqmi hark'achkanqa, ñanmanta oqarisqa kanankama. Chaymantataq chay mana allin runaqa rikuchisqa kanqa, paytataq Señorqa siminpa samayninwan tukuchinqa, hamuyninpa k'anchayninwantaq chinkachinqa: payqa Satanaspa llank'ananman hina hamuqmi, tukuy atiyiniyuq kaywan, señalakunawan, llulla musphachikuq milagrokunawan, chinkaqqunapi mana allin kaypa tukuy llullachikuyninwanpas; imaraykuchus manam cheqaq kaypa munakuyninta chaskirqankuchu, salvasqa kanankupaq. Chayraykun Diosqa sinchi pantachikuyninta paykunaman cachanqa, llullata creenankupaq: chayhinaqa tukuy cheqaq kayta mana creeqkuna, aswanpas mana allin kaypi kusikuyta tarirqkuna, huchachasqa kanankupaq. 2 Tesalonicenses 2:3–12.

¿Imarayku kay qhipa p'unchawkuna runakuna “condenasqa” kanku? ¿Imarayku paykunaman “atiyniyuq pantasqa yuyay” kacharisqa? ¿Imarayku paykuna “chinkapunku” hinaspa chayhinataq qhawachinku lluch'u kayninkupa p'enqayninta? Qillqasqa pasajepi nisqanman hina, chayqa imaraykuchus paykuna manam munakunkuchu cheqaq kayta; chay kapitulumanta nisqa cheqaq kaytaq reqsichin: pagan Roma, Bibliamanta profecíapi tawa kaq qhapaq suyuta, hark'anqa papal Roma, Bibliamanta profecíapi phisqa kaq qhapaq suyuta, tiyana pataman mana wichariyninpaq,

paganismota apasqa kama.

Kay capítulo nisqapi ri pagano Romawan papal Roma wan tinkuyqa reqsisqa kashan, chay tinkuyllatataq Juanpas reqsichin Pergamopi iglesiatawan Tiatirapi iglesiatawan tinkusqankuwan. Pergamoqa pagano Romawan tupaqmi, Tiatirap papal Romam. Pablowan Juanwan iskay testigokunata qunku iskaynin atiykunap chay tinkuymanta, hinallataq Daniel qillqapas.

Daniel qillqapiqa, pagano Roma papal Romawan ima tinkuynin kasqanta kutikutikuspa rikuchin. Daniel iskaypiqa, llump'aq t'uruwan fierru chaqrusqa hina sut'inchasqa kashan. Daniel qanchispiqa, pagano Roma hinallataq papal Romaqa "hukniray" qhapaq suyukuna kanku, chaymanta Daniel iskayqa iskaynin atiyuniyukunata chaqrusqa hina rikuchiptinpas, qanchis kaq qillqapiqa papal atiyqa pagano Romaq chunka waqrayuq qhapaq suyunmanta llusqisqanta sut'ichin. Daniel pusaqpiqa, versículo isqunmanta chunka iskayninkama uchuy waqraqa Roma kikinmi iskaynin fasesninkupi. Versículo isqunwan chunka hukniyuqpiqa uchuy waqraqa qhari rimaypim kashan, chaymi pagano Romata reqsichin; versículo chunkapiwan chunka iskayniyuqpiqa uchuy waqraqa warmi rimaypim kashan, chaymi papal Romata reqsichin.

Daniel qanchis pusaqniyuq capítulo, chunka kimsayuq versículo, Roma pagana hinallataq Roma papal nisqakuna iskay ch'usaqyachiq atiykuna hina rikuchisqa kanku. Roma paganaqa "sapa p'unchaw" ch'usaqyachiq atiymin, Roma papaltaq hucha pampachaq ch'usaqyachiq atiymin. Chunka hukniyuq capítulo, kimsa chunka hukniyuq versículo, Roma paganaqa "sapa p'unchaw" ch'usaqyachiq atiyminmi churaykuq ch'usaqyachiq millay ruwayta, chaymi papal atiyqa. Chunka iskayniyuq capítulo, chunka hukniyuq versículo, Roma paganaqa "sapa p'unchaw" ch'usaqyachiq atiyninga qichusqa kachkan papadoq ch'usaqyachiq millay ruway atiyninta sayarichinapaq.

Roma llaqtaypa iskay ch'usaqyachiq atiyninkunapa t'inkisqanqa Danielpa hinaspa Apocalipsispa qillqankunapi huk hatun tema kashan, chay t'inkisqantaqmi Pablo reqsichin munakuspa jap'ikunan cheqaq kashqanta, imaraykuchus chaylla qespichin runata llulla simita ñispam paqarichisqa sinchi pantasqanmanta. Diosqa mana hayk'aqpas yanqallan kutichinchu, hinaspa sapa rikuchiy, pagano Roma llaqtapa papal Roma llaqtawan t'inkisqanmanta, kay yachaymanta kikinpa sapan willakuyninta apamun; ichaqa qhipa p'unchaykunapi Roma llaqtapa unanchaqninta qhesachayqa, qepa para-ta qhesachaymi, hinaspa chaypa rantinpi sinchi pantasqata chaskiy. Chayqa wiñaypaq q'ala Laodicea runa hina reqsisqa kaymi.

Laodiceagua Adventista historiadorcuna, William Millerpa ruolanman hinallantapas ruraynintapas mana ima sagrado manchaywan rikuchispapas, paypa yachayninmi carca Roma paganawan Roma papalwan tupanacuyninta reparaspa, chaymi profetico estructura casha, maymanmi pay "llapantata" profetico aplicacionnincunata sayacherca. Gabrielwan huñusca huac ángelcunami Miller-ta pusarcurcan Roma paganawan Roma papalwan tupanacuyninta entiendenanpaj; ichaca paypa historiampi, mana ricurcachu Roma-ta quimsa-rupu entidad hina, dragónmanta, bestiamanta, hinaspa falso profetamanta compuestata.

Paypa pachapiqa, Estados Unidos manaraqmi qallarisqaraqchu llulla profeta hina rurayninta, imaraykuchus Estados Unidos-pa protestantekunaqa 1844 watakama manaraqmi Roma-pa

ususinkuna karqakuchu; chaymanta, Miller-pa tiyanan llamkayninqa ñamña churakusqa karqa 1843 watapa kartapi, mayqinmi ruwakusqa karqa 1842 watapa mayo killapi.

1989 watapi Daniel qillqap chunka hukniyuq kapitulumanta qhipa suqta versículokuna kichasqa karqan, chay pacha mensajeronta apaq runapas reqsirqan chunka hukniyuq kapitulumanta tawa chunka versículomanta pichqa chunka pichqayuq versículokama kinsa kallpakuna profétic ruwayninkuta purichisqankuta. Tawa chunka versículopi urin llaqtap reyqa dragón kallpami; hanaq llaqtap reyñataq papal kallpami, qallariyninpi 1798 watapi wañuyupaq ch'aqisqa nanayninta chaskisqa karqan, Napoleón Francia dragón kallpap makinwan. Chay versículopi papal kallpa wañuyupaq ch'aqisqa nanayninta hampiy llamk'ayta qallarín. 1989 watapi hanaq llaqtap reyqa Unión Soviética dragón kallpaman kutichin, mayqinchus chaypacha urin llaqtap reyñam karqan. Catholicismop bestiaqa Unión Soviéticaman kutichispa, Estados Unidospa rantin soldadonwan hamurqan, Apocalipsis qillqap chunka suqta kapitulumanta llulla profétanwan. Dragón urin llaqtap rey, bestia hanaq llaqtap rey, hinaspa carruajekunamanta, caballerokunamanta, barcokunamantapas llulla profetaqa llapanmi tawa chunka versículopi rikuchisqa kashan, chaymanta profétic siq'iqa pichqa chunka pichqayuq versículopi tukukun, maypichus papal kallpaqa “yanapaqnin mana kaqtin tukukuyninman chayan.”

Armagedón, Apocalipsis chunka suqtayuqpíqa, huk simboliku allpapacha suyumi, runakunaq hatarikuyninta reqsichiq, Cristoq kutimuyninmanta ñawpaqta. Armagedónqa huk símbolo. Chay simíqa iskay simimantam ruwasqa kachkan: “Har”, urqu ninanpaq, hinallataq “Megiddo”, mayqenchus Jezreel pampaq sutinqa. Juanpa huk urquta Megiddowan huñusqan, Megiddoqa huk pampachaq kasqanmanta, profeciata yachaq runata willan Armagedónqa huk símbolo kasqanta, maypachachus huk allpapacha willakuyta apamun; Jezreel pampapiqa mana ima urqupas kanchu.

Jezreel Pampaqa kinsa kachkan kimsa qochakuna (Mediterráneo Qocha, Galilea Qocha, hinaspa Wañuy Qocha) hinallataq Jerusalén llaqtapurawan chawpipi. Chayqa norte Israelpi mast'ariyninmanta aswan chawpipin kachkan, kay kimsa unu ayllukuna hinaspa Jerusalénpas muyuriqnimpim huk-huk suyukunapi tarikun. Daniel chunka hukniyuq qelqapi tawa chunka pichqayuq versículopi nortemanta reyqa tukukuyninman chayan, mana pipas yanapananpaq; chay versículupitaqmi paypa geográfico tukukuyninta reqsichin qochakuna chawpipi hinaspa Jerusalénpa sumaq santu orqon chawpipi. Daniel chunka hukniyuq qelqapi tawa chunka versículunmi qallarichin kimsa atiykunata, mayqenkunachus papal atiyniyuqpa wañuchiq ch'akiy paqarisqamanta hampiyninpa hinaspa qhipa tukukuyninpa rimayninpaq kanku.

Kay qhichwaq rimayninmi 1798 watapi tukukuy pacha kasqanta reqsichin, chay pachapi papakuna kamachiyqa wañuchiq ch'akiyanta chaskirqan; hinaspa chusku chunka phisqayuq versículonqa wiñaypaq wañuchiq ch'akiyanta reqsichin. Papakuna kamachiypa ñawpaq wañuyninmanta qhipa wañuyninkama profetiku historiqa runakunaq hatarikuyninta reqsichin, paykuna papakuna kamachiyta yapamanta aswan hatun kayninman kutichispa, wañuchiq ch'akiynin hampisqa kaptin, ichaqa papakuna kamachiypa tukupay wañuynin manaraq chayamuchkaptin. Chay suqta versículokunaqa cheqaq kaypa sellonta apamun, qallariyninpas tukukuyninpas iskayninpi papakuna kamachiypa wañuyninmi kashan, chawpi versículokunataq runakunaq hatarikuyninmi kashan, imaynachus ñawpaq wañuchiq ch'akiynin hampisqa kan chayta.

Miller-manqa hanaq p'unchaymanta angelkunapa qespichisqan k'anchayta chaskirqan, pagano Roma papal Roma ima tinkuyninmanta. Millerpa hamut'ayninpaq llaveqa, profetakuq rikch'ayta allin hamunankupa, hinallataq llapa profetakuyninman churakusqanpaq, iskay kaq Tesalonicensespi nisqa "sapa p'unchay" karqan. Chay kapituluypi "sapa p'unchay" nisqaqa pagano Roma kasharqan; chaymi William Miller hamut'asqan rikch'ayta sayarichirqan, imaraykuchus Roma, chunka hukniyuq kapitulumanta chunka tawaq versiculopi "llaqtaykipa suwa runakuna" nisqaqa, rikch'ayta sayarichin.

1989 watapi yachaypa yapakusqanta entiendenanpaq hatarichisqa chasquiqa Roma llaqtapa kimsa-rikch'aynin kasqanta entienderqan. Millerqa ñawpaq angelpa, iskayñiqin angelpawan chasqin karqan, paymi Roma llaqtapa ñawpaqtaq iskayñiqin rikch'ayninkunata entienderqa, kay pachak sut'i rikch'ayninta tukuy pachaman qhawachinanpaq. Kinsa ñiqin angelpa chasqinmi Roma llaqtapa llapa kimsa rikch'ayninkunata entienderqa, chayrayku payman willasqa pachak sut'i rikch'ayninta tukuy pachaman willakunanpaq sayarichinanpaq.

Roma llaqtap ñawpaq rikurimuynin karqan pagano Roma. Pagano Roma-manta llusqirqan papal Roma, iskay kaq rikurimuynin. Ñawpaq iskay rikurimuykunamanta llusqirqan kunan pacha Roma, dragónpa, bestiapa, hinaspa llulla profetapa kimsa kuti huñunakuy.

Qatiq qillqasqapiqa, Adventpa historiapi "sapa p'unchawpa" nisqamanta rimanakuypa siq'inta qhipa qillqapiqa qatipasaqku.

"Mayqen runapa hawa qawananta urayman qhawaq, llapa runakunapa sunqunkuta ñawiriq, hatun k'anchayta chaskiqkunamanta nin: 'Manam ñak'arichisqa, ni musphachisqa kachkanku chu paykunapa allin kawsaymanta huchallikuyninkumanta, espiritupi imayna kasqankumanta.' Arí, paykunaqa kikinkupa ñanninkutam akllasqaku, hinaspa almañinkupas millay ruwayninkupin kusikunku. Ñoqapas paykunapa pantasqa yuyayninkutam akllasaq, manchakusqankutataq paykunaman apamusaq; imaraykuchus waqyasqaypiqa mana pipas kutichirqanchu; rimasqaypiqa mana uyariwarqankuchu; aswanpas ñawpaqñiykipi mana allintam ruwarqaku, hinaspa mana kusiqaypi kachkaqtam akllarqaku.' 'Diosqa sinchi pantachiytam paykunaman kachamunqa, llullaqta iñinankupa,' imaraykuchus mana cheqaq kay munakuyninta chaskirqankuchu, salvasqa kanankupa, 'aswanpas mana allin ruwaypin kusikurqaku.' Isaías 66:3, 4; 2 Tesalonicenses 2:11, 10, 12."

Hanaq yachachiq tapurqan: "¿Ima aswan kallpasapa pantasqa umata llullachinman, allin cimientopi sayachkanki nispa purichisqaykiwan, hinaspa Dios ruwasqaykikunata chaskin nispa qhawarichisqaykiwan, ichaqa cheqaqpiqa achka imakunata kay pachapa yuyayninman hina rurashanki, hinaspa Jehovápa contranpi huchallikushanki? Ay, hatun llullakuymi chayqa, munaychaq pantakuymi, umakunata hap'iq, mayqenkunachus huk kuti cheqaqta reqsisqanku, paykuna Diosta manchakuypa rikch'ayninta pantanku chaypa espiritunwan kallpanwanpas; hinaspa qhapac kasqankuta, achka imayuqman yapasqa kasqankuta, mana imapas faltasqanta yuyanku, chaymantaq cheqaqpiqa llapa imapin pisichisqa kashanku."

"Diosqa manam cambiasqachu paypa cheqaq sirviqninman, pichus p'achankuta mana qhelliuyuqta waqaychashanku chaykunaman. Ichaqa achka runakuna waqyaspa ninku: 'Thak kaywan qespichisqa kay,' nispa, chaykuna pataman utqayllam chinkay hatun hamushan. Mana

tukuy sonqomanta arrepentikuy kaptinqa, mana runakuna sonqonkuta huchankuta willakuspa uraykachinku chayqa, hinaspa Jesuspi imayna kasqan hina cheqaqta chaskikunku chayqa, manam hayk'aqpas hanaq pachaman yaykunkachu. Ñuqanchikpa chawpipi chuyaachiy ruwakuptinqa, manañam samayllapi tiyasaqchu, qhapaq kasqanchikmanta, imaymanayuq kasqanchikmanta hatunchakuspa, mana imatapas faltachikuspanchik."

"¿Pitaq cheqaqtapuni niymanman: 'Qoriyku ninapi pruebakusqa kashan; p'achaykuqa kay pachawan mana qhellichasqa kashan'?" Rikurqani Yachachiqniykuta sutichasqa chaninnaq kay p'achakunaman señalasqanta. Chaykunata qichuspanqa, uraman kaq qhellichakuyta rikuchirqan. Hinaspan niwarqan: "¿Manachu rikunki imayna llullakuspa, hatunchakuspa qhellichakuyninkuta, millay ismuynintawan pakarqanku? '¿Imaynatan cheqap sonqoyoq llaqtaqa mañakuy warmi hina tukurqa!' Taytaypa wasinqa rantinakuypa wasi ruwasqa kashan, maymantaq diosmanta kaq presenciawan k'anchaypas ripusqaña! Kayrayku pisi kallpalla kashan, kallpataq mana kanchu." Testimonies, volumen 8, 249, 250.